

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 13 februari 1925 kl. 2 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion angående särskild utbildning för lärare vid folkskolor av B-, C- och D-formerna.

I en inom andra kammaren väckt och till dess första tillfälliga utskott hänvisad motion nr 39 har herr Weijne hemställt, *Motionen.*

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta utreda på vad sätt lärare i folkskolor av B-, C- och D-formerna måtte kunna skickliggöras för de med dessa skolformer förenade speciella uppgifter och svårigheter samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda, i den mån riksdagens medverkan kräves för desamma genomförande.

Beträffande motiveringen hänvisas till motionen.

Motionären utgår ifrån, att lärarutbildningen vid folkskoleseminarierna knappast tager sikte på de lägre skolformernas speciella problem. Denna utgångspunkt finner utskottet mindre riktig. Av årsredogörelserna från statens femton folkskoleseminarier för läsåret 1923—1924 framgår nämligen, att seminariernas övningsskolor i två eller flera klassavdelningar äro organiserade såsom folkskola enligt B^I-formen, med undantag av två seminarier, vilka hava övningsskolan helt igenom ordnad enligt A-formen. I en av dessa förekommer likväl — av läsordningen för läsåret 1924—1925 att döma — B^I-anordningen under enstaka timmar. I ett enda fall har, enligt samma källor under en kortare tid av läsåret försöksvis anordnats en övningsskoleavdelning enligt B^{II}-form, den skolform, som motionären i motiveringen särskilt har tagit i sikte. Lunds seminarium har nämligen gjort ett dylikt försök, något som i detta sammanhang är av intresse att kunna konstatera, då det visar att den av motionären upptagna frågan är föremål för prövning. Men det synes utskottet uppenbart, att redan den nuvarande B^I-anordningen, som i större eller mindre utsträckning är genomförd vid det alldeles övervägande antalet seminarier, erbjuder tillfälle att inhämta det viktigaste av den för de s. k. lägre skolformerna gemensamma, speciella metodiken. *Utskottet.*

Då folkskoleseminarierna alltså hava inriktat den praktiska lärarutbildningen även med hänsyn till dessa s. k. lägre skolformers särskilda *Bihang till riksdagens protokoll 1925. 13 saml. 1 avd. 1 häft. (Nr 1.)*

blem, har enligt utskottets mening huvudskälet för den föreliggande motionen bortfallit.

Utskottet behjärtar visserligen de svårigheter, som dessa lägre skolformer innesluta såväl för läraren som barnen, och kan därför väl förstå motionärens önskan att avhjälpa dessa. Men utskottet anser, att man icke bör överskatta den praktiska lärarutbildningens möjligheter, då det gäller att undanröja dessa. Denna må anordnas så grundligt och allsidigt som möjligt, den skall dock alltid — även i bästa fall — visa sig mycket ofullständig inför verklighetens skiftande krav och ständigt behöva fortsättas och fullständigas genom vunna erfarenheter.

Utskottet kan därför icke tillmäta praktiska fortbildningskurser av det slag motionären föreslår den betydelse, han synes göra, alldeles fränsett det förhållandet, att det torde erbjuda synnerliga svårigheter att på sätt, han anger, anordna dylika. Därtill kommer, att den uppgift, dessa skulle fylla, helt faller inom seminariernas verksamhetsområde och, som ovan visats, av dessa ingalunda förbisetts.

Vad slutligen det av motionären framförda önskemålet om detaljerade handledningar för undervisningen i nämnda skolformer beträffar, torde detta kunna och bära vinnas på annan och lämpligare väg än genom en riksdagskrivelse till Kungl. Maj:t.

Med anledning av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon andra kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 13 februari 1925.

På utskottets vägnar.

RUBEN WAGNSSON.

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar *Wagnsson, Lindmark, Öhman, Holmdahl, Andrén, Mogård, Mårtensson, Mosesson, Norling* och *Gardell* i Stenstu.